

DUNAPATAJ
TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE
2017.

Szám: 164/2017. határozat

Tárgy: Dunapataji Településképi Arculati Kézikönyv megtárgyalása és elfogadása

H a t á r o z a t

Dunapataj Nagyközség képviselő-testülete úgy dönt, hogy a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja a településképi arculati kézikönyvet (TAK) és mellékleteit.

A képviselő-testület felkéri a tervezőt a Kézikönyv közzétételére.

Felelős: polgármester

Határidő: 2017. december 31.

A határidőben történő előkészítésért felelős ügyintéző: -

A képviselő-testület e határozatáról értesíteni rendeli:

polgármestert,

jegyzőt,

pénzügyi vezetőt,

tervezőt,

A kivonat kiadásáért felelős:

dr. Botykai János jegyző

Határidő: 2018. január 12.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
2. A település bemutatása, általános településkép, településkarakter
3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők
4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával
5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások
6. Jó példák bemutatása: épületek, kerítések, zöldterületek
7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták

Bevezetés

A magyar Országgyűlés a hazai települések jellegzetes és értékes arculatának megóvása, kialakítása, az épített és a természeti környezet egységes védelme, egyben az építési beruházások gyors és sikeres megvalósíthatósága érdekében megalkotta a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényt

A településkép védelme a település vagy településrész jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatának és szerkezetének - az építészeti, táji érték és az örökségvédelem figyelembevételével történő - megőrzését vagy kialakítását jelenti.

A kézikönyv a települések természeti és épített környezete által meghatározott településképi jellemzők bemutatásának és minőségi formálásának eszköze. Feltárja és ismerteti a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit és ennek figyelembevételével szöveges és képi megjelenítés formájában javaslatot tesz a településképhez illeszkedő építészeti elemek alkalmazására.

A településképi arculati kézikönyv egyrészt a helyiek számára készül, hogy közzétehető formában dokumentálásra kerüljön minden olyan épített környezeti érték amely a sajátjuk, amelyre büszkék lehetnek és amelyet a jelenlegi és korábbi generációk együttesen hoztak létre, amelyekkel táji-természeti értékeikhez harmonikusan igazodnak.

Másrészt azok számára, akik ebbe a kialakult épített világba új épületekkel, régi épületek átalakításának szándékával kívánnak új elemeket létrehozni, azért, hogy az új, amit létrehoznak, a meglévő értékeket megőrizve építse tovább a település már meglévő értékeit.

2. A település bemutatása, általános településkép, településkarakter

Dunapataj, amint neve is mutatja Duna melletti település Bács-Kiskun megye Kalocsai Járásában.

Dunapataj Budapesttől délre kb. 103 km-re, Kalocsától északra cca.: 15-km-re elhelyezkedő, közel 3337 lelket számláló település.

Közutak által jól feltárt helyen az 51. számú Budapest-Baja főút mentén található. Központjából indulnak ki a Kalocsai térség településeit felfűző utak nyugati és keleti irányban. Az előzőről érhető el: Ordas, Géderlak, Dunaszentbenedek, Uszód, Foktó. Az utóbbiról Újtelek, Szakmár, Drágszél, Miske.

Történeti múltja igen színes, ezt bizonyítják templomai, régi épületei, lakóházai és a -Pataji Múzeum- is. A település természeti értékekben szintén gazdag. Ide tartozik az 1976 óta védett Szelidi-tó, a meszes-szódás jellegű Miklapusza és a Duna ezen részén található holtág és szigetek.

Mai belterület az ősi kétbaltelkes településtípusból vezethető le. Szelid üdülőterülete az 1960-as évektől épült ki.

(Forrás. Google)

3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

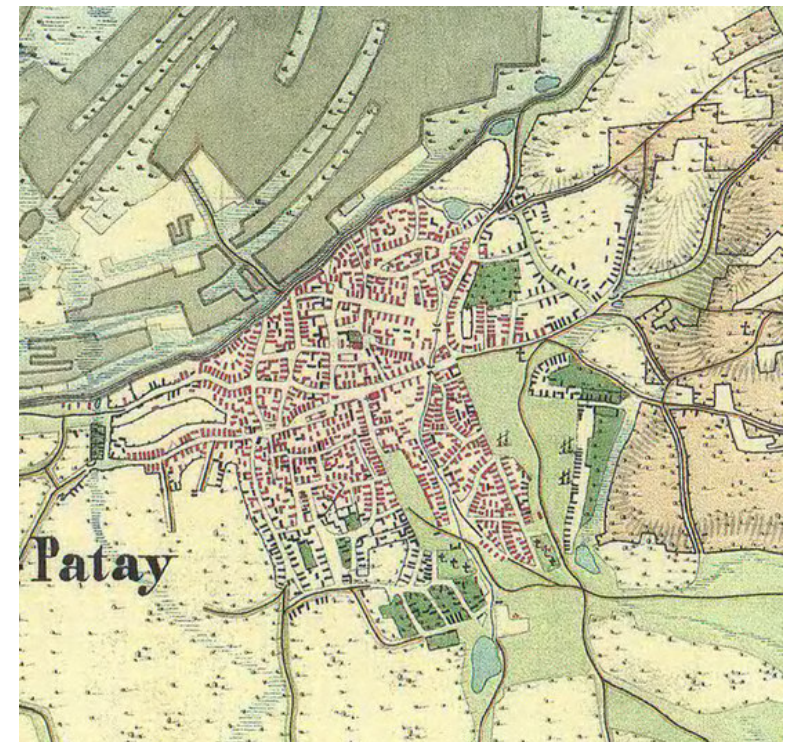
Dunapataj területéről előkerült számos bronzkori, népvándorlás-kori, honfoglalás kori és középkori régészeti lelet mutatja az emberi megtelepedést. A honfoglalás idején e vidéket Árpád törzse szállta meg. Pataj első írásos említése 1145-ben történt, a középkorban Fejér megye solti székéhez tartozott. A 15. század elején Zubor Jakab, majd a Paksy család birtoka. A település mai központjától nem messze a Szent Tamás dombon a 13. században kőtemplom épült, ami a török alatt elpusztult. A 15. század elején a mai település központjában nagyméretű gótikus templomot építettek. Pataj a török megszállás alatt nem pusztult el, sőt, némileg gyarapodott is. Történelmileg meghatározó volt a település korai és teljes reformálódása. A település a 15. század elejétől 1870-ig mezővárosi címet viselt.

Település történeti fejlődése a történeti térképeken szemlélítve

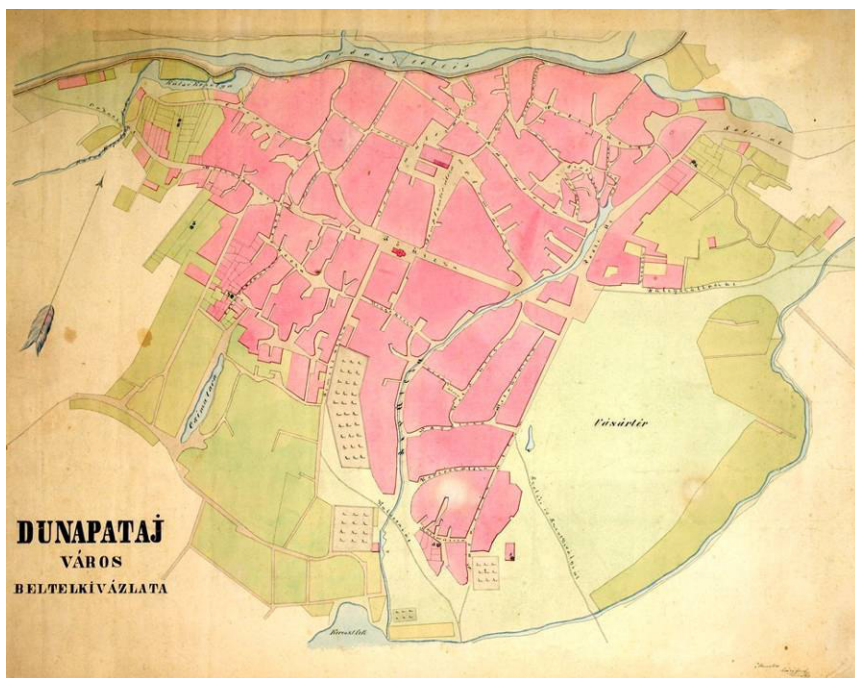

Pataj mezőváros és a Szelidi-tó szűkebb környezete 1783-ban, az I. katonai felmérés térképén. A település életében a vizek meghatározóak voltak. Jól látható a térképen a város nagyméretű vásártere, a várost körbevevő kertek, a dunai ártér, a nagy kiterjedésű szőlőhegy és a Szelidi-tó déli részén lévő szállások (tanyák).

A 18. században, Száraz György és Rudnyánszky József idejében, a település jelentősen fejlődött létszám, gazdaság és településkép tekintetében. A helyiek soha nem robotoltak, évenkénti cenzussal váltották meg magukat. Az úrbérrendezés Patajt nem érintette, annál inkább a földesuraival 1795-ben kezdődött több évtizedes úrbéri per, ami a fejlődést hátráltatta. A korszak fontos építései: 1746-ban városháza, 1761-ben katolikus templom és paplak, 1763-ban a református templomtorony. A fejlődés egyik jele volt, hogy az 1725-ben három országos vásár tartására kapott jogot, ami század végére ötre emelkedett. A mezővárosban ekkor céhek működtek, jelentős volt a nagyarányú extenzív marhatenyésztés. A gát ellenére a települést és annak határát még ebben az időben is a víz uralta: jellemzőek voltak a vízzel teli gödrök, az állandó vagy időszakos vízállások, a vizenyős rétek, kaszálók.

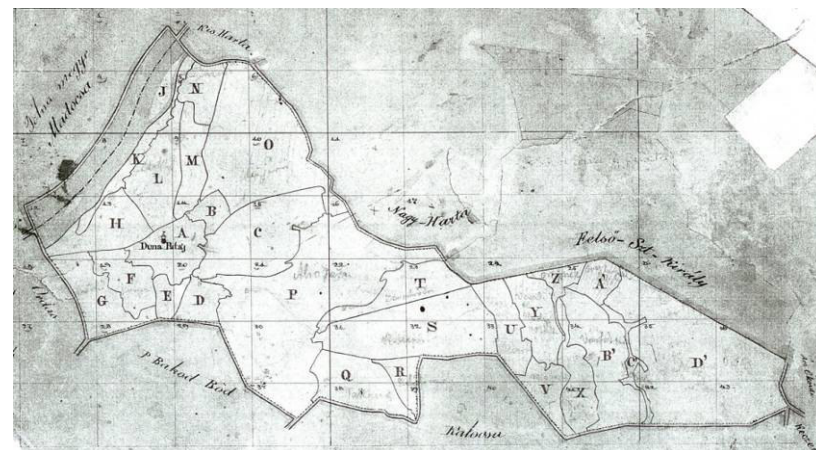
Dunapataj belterülete a II. katonai felmérés szelvényén 1858-ban. Ekkorra már kialakultak a fő útvonalak, a települést ma is meghatározó utcák.

A belterület térképe 1860 körül. Zöld szín jelöli a várost körülvevő kertes, szálláskertes öveget, jól látszanak a régi temetők, amelyek mára felszámolódtak. A település képét ekkor még nagyban uralta a jelentékeny méretű vásártér.

A történeti Dunapataj pusztái voltak: Bakod, Bojár, Bödd, Inám, Mikla, Nána, Örjeg, Szelid, (Alsó vagy Pataji) Szentkirály és Vejte. Ezek közül jelenleg Bakod, Bödd, Örjeg, Szelid és Szentkirály tartozik egészen vagy részben a településhez, illetve Bojár pusztából az ún. Pataji-Bojár.

1838-tól kezdődően 1876-ig a város apránként örökáron megváltotta magát földesuraitól. Az így szabaddá vált földeket felosztották, ami alapot adott később a tanyák létesülésére. A gazdák jelentős legelőterületet hagytak egy tagban közösen. Megélhetést általában a földművelés, a gyümölcsösök, a kertészgazdálkodás valamint a halászat adott. Jellegzetes volt a szálláskertes gazdálkodás: a legtöbb gazdának a város belterületén csak a háza volt némi aprójószággal, a várost körülvevő szálláskertekben (akókban) volt a gazdaság igazi központja: szerszámok, lábasjószág, takarmány. Termékenyítőleg hatott a gazdaságra és a kultúrára a városból a dunai hajózáshoz elszegődött rétege a 19. század második felétől kezdődően.

Dunapataj egybefüggő területe az egyes hagyományos határrészekkel az 1879-es kataszteri felvétel összesítő térképén. A település határa a keletre elnyúló pusztáival (Szelid, Szentkirály, Örjeg) összekötő "híd" a Duna és ártere valamint a Duna-Tisza közti homokhátság között. A térképről a település néhány megmaradt kisebb pusztája hiányzik (Mikla, Bojár)

Az épületek többsége vályog vagy sárfalú és nádfedeles volt, ezek közül a templomok (református, katolikus, zsidó), a közintézmények és a század végére néhány módosabb lakos háza emelkedett ki méretével és anyagával. A hagyomány szerint a város legrégebbi része az ún. Varga utca volt, ahol zezzugos utcákban, apró házakban főleg szegényebb lakosság élt. Az iparosodás első jele volt, hogy 1880-ban a vásártér szélén jelentékeny méretű épület, gőzmalom épült.

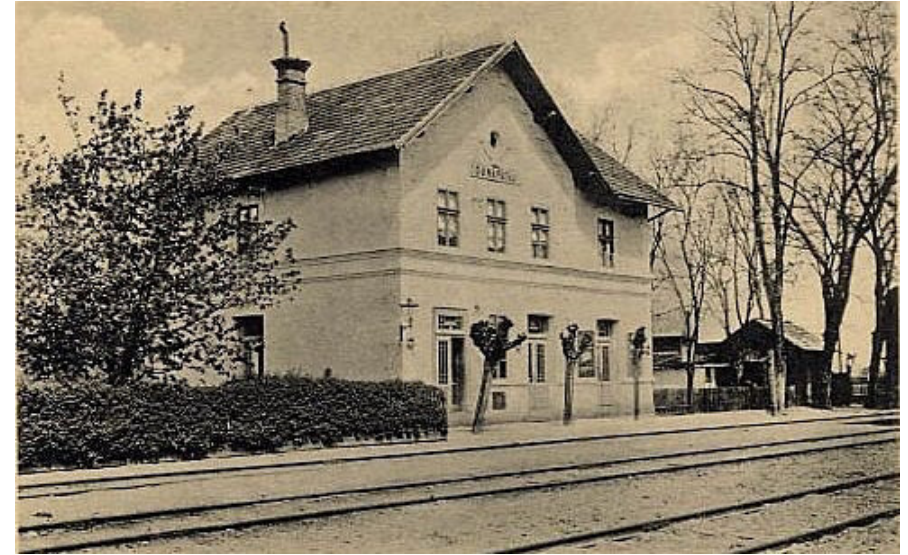
1872-ben a közigazgatás átszervezésekor Dunapataj nagyközség lett, azonban ez a településképen nem változtatott. A 19. század végének árvízvédelmi építkezései közül kiemelhető a Dömsöd-Ordas védgát kiépítését 1878-ban, valamint a Dömsöd Dunapataj Védgát Társulat megalakulását. A belterület egy komolyabb épülettel gyarapodott: a piactér szomszédságában 1879-ben megépült a zsinagóga.

Térkép Dunapataj kataszteri felmérése után, az 1879-es állapotok szerint (Fél Edit 1937-es tanulmánya után). Az elszínezett területek a szálláskerteket jelölik. A településképet meghatározta a rendezetlen utcák, zsákutcák és közők sokasága.

A település képe az Őri-malom tetejéről. A kép nagy részét a vásártér uralja, felismerhető épületek a két templom, az Ordasi út kezdetén lévő fogadó, valamint a Kossuth-szobor (1894). A kép jobb oldalán a mai Vasút utca látható (képeslaprészlet)

A dunapataji vasútállomás felvételi épülete (képeslap)

A fejlődést segítette az 1902-ben épült Kunszentmiklós Dunapataj vasútvonal, ami a hajóút mellett közvetlen kapcsolatot jelentett a fővárossal. A vasút, a hajóforgalomhoz hasonlóan, nemcsak gazdaságilag, de kulturálisan is éreztette hatását a községben.

A községházához vezető utca 1910 körül: református iskolák, gyógyszerész és a református parókia utcája. (képeslaprészlet)

A Főutca vagy más néven Nagy utca keleti bejárata 1920 körül. Az utca a település mindenkori meghatározó utcája volt. Bal oldalon az 1730-as alapokkal rendelkező Külső fogadó. (képeslap)

A katolikus templom előtti piactéren ártézi kutat létesítettek. E kút vize gyarapította a település déli részén lévő kisebb vízállások vizét. 1913-ban elkezdődött a községben a villamos áram szolgáltatás, amelynek forrása az Őrimalom volt.

Dunapataj főutcáját a köznyelvben Nagy utcának nevezték - jelentősége miatt. Az utcának ez a része, a katolikus templom előtti térrel együtt, a szemben látható ún.

Belső kocsmáig hetente két nap adott helyet a piacnak 1847 óta. A piacteret kereskedők üzletei és jómódú polgárok épületei vették körbe. A jobb szélén az 1903-ban épített Gellért-ház áll. (képeslap, 1930-as évek)

Az első világháború, majd az 1919-es ellenforradalmi események áldozatai emlékére 1924-ben két emlékművet állítottak fel: az előbbit a vásártéren, a másikat a '19-es áldozatok tömegsírja fölött a Közös temetőben.

1926. május 1-én letették az 1919 alakult polgári iskola új épületének alapkövét a vásártér északnyugati részén. Ezzel a hagyományos vásártér egysége megbomlott, igaz területe ekkor még nem sokkal csökkent.

A 20. század első évtizedeiben elkezdődött a település déli részének (Keresztfokhát) kiépülése.

A katolikus hívek szaporodása miatt 1934-ben a katolikus templomot a szentély elhúzásával bővítették. A "templom elhúzása" a település képét nem befolyásolta, azonban az épületrész elhúzása technikatörténeti jelentőségű.

1938 körül strandfürdőt létesítettek Csepegen. A Szelidi-tó vizének turisztikai, fürdőként való hasznosítása ezekben az időkben indult meg.

1936-ban Szentkirály pusztán iskolát építettek Szentkirályon a szaporodó tanyai lakosság számára. A templomban iskolakápolna volt. Ez az épület évtizedekig

szolgált a közösségi igényeket: tanítás, istentisztelet, keresztelés, esküvő, búcsúk.

1937-ben a református egyházból kilépő unitáriusok egy magtár átalakításával templomot építettek a település központjának számító Nagy utcán.

A kalocsai jezsuiták 1940 megépítették az első üdülőt a Szelidi-tó partján. A kis épület, amelyben kápolna is volt, a gyermeküdülést szolgálta.

Kőváry István orvos megépíttette 1940-ben a település különleges épületének számító Kőváry-házat. A vásártér szélén álló ház a vasútállomáshoz vezető utca polgári épületeinek sorába ékelődött be, közvetlenül mellette az ún. Stefanovics-ház áll.

A Kőváry-ház, a magántulajdonú házból az 1980-as években zeneiskola lett. Az épület mellett Stefanovics molnár polgári háza látható. (képeslap)

1943-ban megalakult a Paprikatelep a fűszerpaprika feldolgozására, jelentős mezőgazdasági feldolgozóipari beruházás volt.

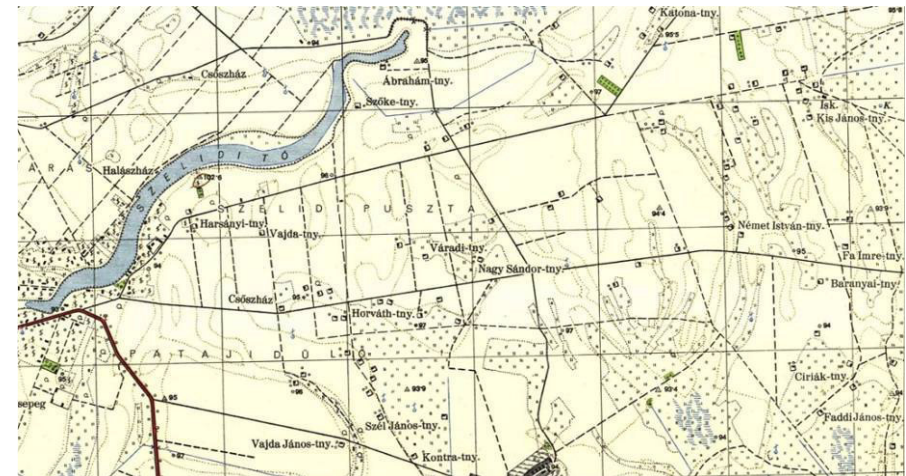
1945. április 2-án földosztást tartottak Dunapatajon.

Az 1950-es évek első felében a tanyavilágban még jelentékeny számban éltek, sőt, Órjegen ekkor épült iskola és kápolna főleg a helyiek önerejéből. 1959-ben múzeum alakult Dunapatajon, amelynek igazgatója tájházat hozott létre 1968-ban, majd múzeumi célra megszerezte a főutcán álló unitárius templomot. Ezt 1982-ben avatták fel múzeummá az épület felújítása után. Később a tájházhoz megvásárolták a szomszédságában álló kovácsműhelyes épületet, így kialakult a

múzeum szabadtéri múzeuma. A négy épületből álló népi műemlék-együttes a 19. századi életmódbeli viszonyokat mutatja be.

A dunapataji tájház épülete. Benne állandó kiállítás "Pataji parasztház a 19. században" címmel. (Pataji Múzeum archívum)

A Szelidi-tótól keletre eső dunapataji tanyás terület: Szelidpuszta és Szentkirály részlete 1951-ben katonai térképen. Ekkor a tanyavilág virágkorát élte.

Az 1960-as években a szocialista rendszer megszilárdulása jelentős változásokat hozott. A TSz-ek kialakításával, a termőföldek beszolgáltatásával elkezdtek felszámolni a tanyavilág hagyományos kereteit és megélhetési forrásait. A pataji tanyavilág felszámolásának része volt a tanyai iskolák megszüntetése. A tanyai lakosok a környező településekre költöztek el (Dunapataj, Kiskőrös, Akasztó).

A dunapataji szálláskertek az 1950-es években még működő gazdasági rendszer volt. A téeszek megalakulásával és a tanyák felszámolásával a szálláskertekre, akókra, rakodókra nem volt tovább szükség. A szálláskertek helyét, valamint a vásártér maradék részét az 1950-es évektől folyamatosan vették át az épülő családi házak.

Sokáig az egyetlen épület a tó partján a halásztanya volt. Az északi oldalon álló épület a bérlő halászatot folytató halászok lakhelye, központja volt. Később mellette fürdőt alakítottak ki, ami az első fürdőhelye volt a tónak.

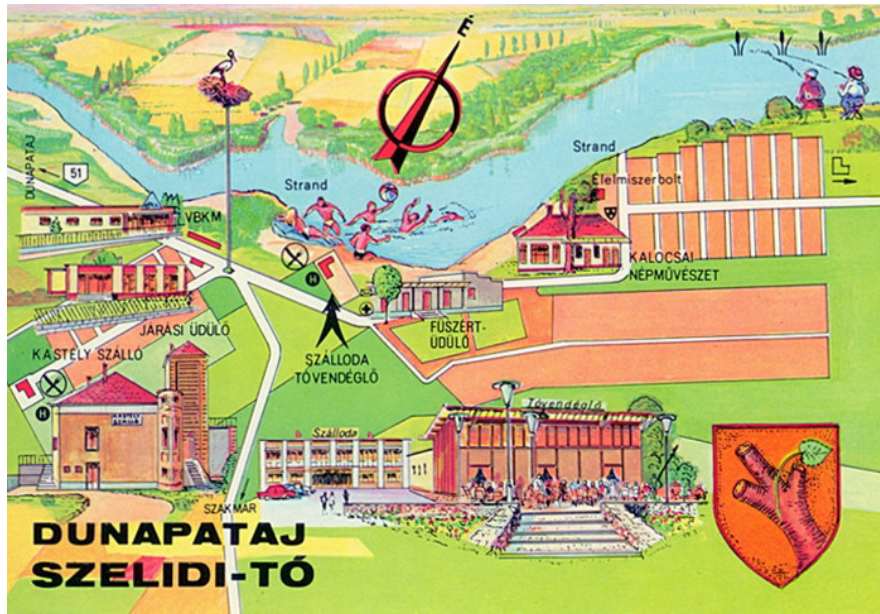
1962-ben jelentős megyei támogatással megkezdődött a Szelidi-tó turisztikai célú fejlesztése. Az első épületek a Tó Szálló és a Tó Vendéglő voltak, akkor a legkorszerűbb kiszolgáló helyek voltak a megyében. Ekkortól kezdődött az üdülőközpont tervszerű kiépülése, kiépítése a Szelidi-tó déli partján. A Kiskunsági Nemzeti Park részeként 1976-ban természetvédelmi területté nyilvánították a Szelidi-tavat.

A Tószálló épülete az 1960-as években, a Szelidi-tó első modern turisztikai célú épülete szőlők szomszédságában jött létre. A szálloda mellett található a tó egyetlen felszínén látható, állandóan folyó forrása. (képeslap)

A Szelidi-tó első modern turisztikai épületei egy képeslapon bemutatva.

A Szelidi-tó üdülőközpontja az új turisztikai épületekkel a klasszikus években. Néhány ezek közül még a II. világháború előtt készült épület átalakításával nyerte el funkcióját pl. a kastély szálló, Fűszért üdülő. (képeslap, 1972.)

1966-ban felavatták a dunapataji művelődési házat, amelyben a pataji kulturális élet jelentős része folyt. Az épület alapkövét Kodály Zoltán rakta le, felavatásán szintén jelen volt.

A település egyik meghatározó épülete: a Kodály Zoltán Művelődési Ház. Bács-Kiskun Megye egyik legnagyobb művelődési háza a szocialista rendszerben a szórakozás és a művelődés legfontosabb központja volt. Közvetlen környezetében több sportpályát alakítottak ki. (képeslap)

Műemlék

(Forrás: Bács-Kiskun megye műemlékei)

Ref. templom Béke tér 16. hrsz.: 78
barokk 1773

Körítőfallyal övezett telken, szabadon álló, keletelt, egyhajós templom, záródása a korábbi templom poligonális záródású, támpilléres szentélye. Ny-i homlokzata előtt toronnyal, a záródás felett kontyolt nyeregtetővel, a hajó D-i oldalához kapcsolódó, négyzetes alaprajzú előcsarnokkal. A hajó oldalfalain támpillérek, a szentély D-i oldalán befalazott mérműves ablak. A torony félköríves, füles keretelésű kapujának zárókövén évszám: 1773, a kapu szemöldökpárkánya fölött felújítási emléktábla: 1846, és további feliratos tábla a D-i előcsarnok bejárata fölött: 1861, valamint a torony homlokoldalának harmadik szintjén. Síkmennyezetes belső tér, három oldalán karzattal. Az egykori szentélyben elfalazott gótikus ablakok. Épült a 15. században, újjáépítették 1773-ban, 1846-ban javították. Tornya 1855-ben leégett, utána ideiglenesen javították. 1861-ben megújították. A körítőfalban: 18–19. századi befalazott sírkövek.

Rk. templom

Szabadon álló, keletelt, egyhajós, félköríves szentélyzáródású, Ny-i homlokzati tornyos templom, a szentély felett kontyolt nyeregtetővel, a szentély D-i oldalához kapcsolódó, nyitott előcsarnokkal bővített sekrestyével. A Ny-i főhomlokzat két szélső tengelyében kosárirves záródású, üres szoborfülkék, a középső tengelyben lévő félköríves záródású, kőkeretes kapu fölött volutás szemöldökpárkány. A D-i szoborfülke alatt építési tábla: 1934. Síkfödémű belső tér, a középső, toldott részen vasbeton kupola, a hajó bejárati oldalán karzat. Falfestmények: 1940-es évek (Dénes Jenő, Kadnár István). Épült 1761-ben. 1934-ben a szentély és a hajó találkozásánál félbevágták, szentélyét görgőkön közzel méternyivel elhúzták és új szakaszt toldottak a hajójához (építész: Möller Károly). A templom előtt: kőfeszület Mária Magdolnával és Mária a gyermek Jézussal, 19. század vége.

Községháza Petőfi Sándor u. 20. hrsz.: 1

klasszicista 1830 körül

Szabadon álló, U alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület. A régebbi L alaprajzú épületet U alakúra bővítő Ny-i szárny újabb hozzáépítés. A K-i szárny utcai homlokzatának D-i részén klasszicista vakolat-architektúra. A kosárirés záródású bejárati kapu a D-i szárnyon található. A D-i és a K-i szárny D-i részének udvari homlokzatain falazott mellvédes, oszlopos tornác, utólag beüvegezve. Egytraktusos elrendezésű, síkmennyezetes helyiségek. A D-i szárny feltehetően 18. századi magját bővítették az 1830-as években K-i irányban, majd az 1970-es években további új szárnyal a Ny-i oldalon.

Lakóház Bem József u. 34. hrsz: 2061

1877

Deszkakerítéssel körülvelt telken, fésűs beépítésben álló, két, egymás folytatásaként épült, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős lakóház. Ny-i, utcai véghomlokzatának É-i sarkához alacsony toldalék kapcsolódik. Udvari homlokzatán teljes hosszúságban tornác, Ny-i oldalon négyzetes pillérekkel, a K-i oldalon dór jellegű oszlopokkal, falazott mellvéddel. Egytraktusos elrendezésű, síkmennyezetes helyiségek. Épült 1877-ben. Népi műemlék.

Lakóház és kovácsműhely (tájház) Jókai Mór u. 8. hrsz.: 1792
1804

A K-i, hátsó telekhatáron, szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős, náddal fedett lakóház és az É-i telekhatáron, az utcavonaltól beljebb épült, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős, náddal fedett kovácsműhely. A lakóház kéményén évszám: 1804. Ny-i homlokzatán két ablak között egy ajtó. Egytraktusos elrendezésű, gerendás famennyezetes helyiségek. A kovácsműhely bejárata a Ny-i, utca felőli homlokzaton. D-i homlokzatán két ablak. Belseje döngölt földpadlós, gerendágerendás deszkamennyezetes, az egyik sarokban kemence. Épült 1804-ben. Népi műemlék.

Lakóház (múzeum) Jókai Mór u. 10. hrsz.: 1791
19. század második fele

Az É-i telekhatáron szabadon álló, az utcavonaltól beljebb épült, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős, náddal fedett lakóház és a K-i telekhatár DK-i sarkában álló téglalap alaprajzú, nyeregtetős, náddal fedett istálló. Egytraktusos elrendezésű, a helyiségek gerendás deszkamennyezetesek. Az első szobában kemence. Az istállóban döngölt földpadló. Épült a 19. század második felében. Népi műemlék.

Helyi védelemre javasolt épületek

	Védett építmény képe	Helyszín	Rendeltetés Építéstörténeti adatok	Védelem indoka, védendő elemek
1.		Kalocsai út 2. 1331 hrsz	Dunapataji Magyar Királyi Állami Polgári Fiú és Leányiskola, egyszerűben polgári iskola. Az iskola alapkövének lerakása 1926., az épület használatbavétel kezdete: 1927. Tervező: Mattanovich Árpád Ma általános iskola	Közösségi, településképi, építészeti érték Közterületről feltáruló megjelenése védett.
2.		Ordasi út 7. 1797 hrsz	Unitárius templom, korábban magtár (ma a Pataji Múzeum főépülete): a templom építési ideje: 1937.	Közösségi, településképi, építészeti érték. Közterület felől feltáruló tömege, torony védendő..
3.		Szelíd Kastély u. 5.	Bencze Gábor földbirtokos kastélya 1925. Gazdasági épület, tábor 1945-1990. Kastélyszálló 1990-	Történeti, településképi
4.		Vasút u. 2. 1330/1 hrsz	Kodály Zoltán Művelődési Ház. Az építés kezdete: 1962., használatbavétel kezdete: 1966.	Közösségi, településképi, modern építészeti érték, műemléki védelemre érdemes Tömege, anyaghasználata

5.		Ordasi út 27. 2403 hrsz	Községi szálloda, egészségház: a szocialista rendszer alatt szinte végig, majd kb. 2013-2014-ig óvoda volt. Ma az úgynevezett Községi Ház, amely egyesületeknek ad otthont. (A 18-19. században, de még azt megelőzően is az épület a város kocsmája volt. Pincéje 17. századi!) Mai formáját, az emelettel, a két világháború közt nyerte el.	Közösségi, Településképi érték Főhomlokzati megjelenése védendő.
6.		Ordasi u.24. 87/5 hrsz	Posta: ún. Gellért-ház, épült: 1903-ban. A vagyonos Gellért család lakóháza volt, egy időben bolt is működött benne, építési ideje és a ház "neve" a bejárta fölötti található háromszög formájú kis timpanonon látható.)	Településképi érték. Közterületről feltáruló megjelenése védett.
7.		Béke tér 81 hrsz	Református gyülekezeti ház: épült a 19. század elején eklézsiának kb. 1810-20 körül, többszörösen átépítették, granárium (magtár) is volt benne sokáig.	Közösségi, hitéleti érték.
8.		Petőfi u. 12. 106 hrsz	Ma református gyülekezi ház, korábban (a szocialista rendszer alatt) bentlakásos kollégium, illetve fiúnevelő intézet volt. Épült 1909-ben református leányiskolának.	Településképi érték. Petőfi utcai homlokzati elemek védendők.
9.		Petőfi u. 921/2 hrsz	Patajiak Köre Egyesület székháza. Korábban lakóház volt, illetve a csendőrség épülete istállóval. Építési ideje: 19. század végére tehető.	Településképi érték. Petőfi utcai homlokzati elemek védendők.

10.		Ordasi u. 22. 77 hrsz	ún. Botykai-ház, a Botykai család lakóháza volt, később pártház lett (1950-es évek), majd rendőrségi épület lett belőle, ma önkormányzati bérlakásoknak ad helyet.	Településképi érték. Petőfi utcai homlokzati elemek védendők. Műszaki berendezések eltávolítandók.
11.		Petőfi u.6 92/1 hrsz.	Lakóház	Településképi, népi építészeti érték. Téglabetétetes oromfal, utcai ablakok védendők. Eredeti dokumentumok alapján utcai új nyílás (ajtó) elhelyezhető.
12.		Béke tér 80 hrsz	Parókia épült 1896-ban, műemléki környezetű épület	Közterületről feltáruló megjelenése védett.
13.		Zrínyi utca 5. 1805 hrsz	lakóház	Településképi, népi építészeti érték. Utcai homlokzati elemei védendők
14.		Zrínyi u. 9. 1810 hrsz	Lakóház	Településképi, népi építészeti érték. Oromzati forma védendő. Eredeti dokumentumok alapján utcai homlokzat átépítendő.

15.		Zrínyi u.8. 1978 hrsz	Bartha Lajos ötvösművész szülőháza	Történeti érték
16.		Damjanich u.4. 1984 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték.
17.		Ordasi út 3. 1732 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
18.		Ordasi út 6. 64/1 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
19.		Ordasi út 2. 68 hrsz	Lakóház	Utcafronti keleti épületszárny, településképi érték. Utcai homlokzati megjelenés védendő.

20.		Bem utca 8. 2037 hrsz	Lakóház	Településképi, népi építészeti érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
21.		Bem utca 14. 2043 hrsz	Lakóház	Településképi, népi építészeti érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
22.		Szabadság u.24. 1847 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromfal formája védendő.
23.		Szabadság u.22. 1848	Lakóház	Népi építészeti érték Külső megjelenése védendő
24.		Szabadság u.15. 1913 hrsz	Sáraház 1828.	Népi építészeti érték Oromfal formája védendő.

25.		Kalocsai u.33. 1874 hrsz		Településképi, népi építészeti érték Téglaarchitektúra, tornác védendő.
26.		Kalocsai u.39. 1880 hrsz	Irodaház: az Új Élet Kft., korábban Új Élet TSz székháza, korábban Schulhof nevű zsidó család lakóháza volt	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
27.		Béke tér 989 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
28.		Béke tér 988 hrsz	Lakóház 1927.	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
29.		Hartai út 4. 91 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.

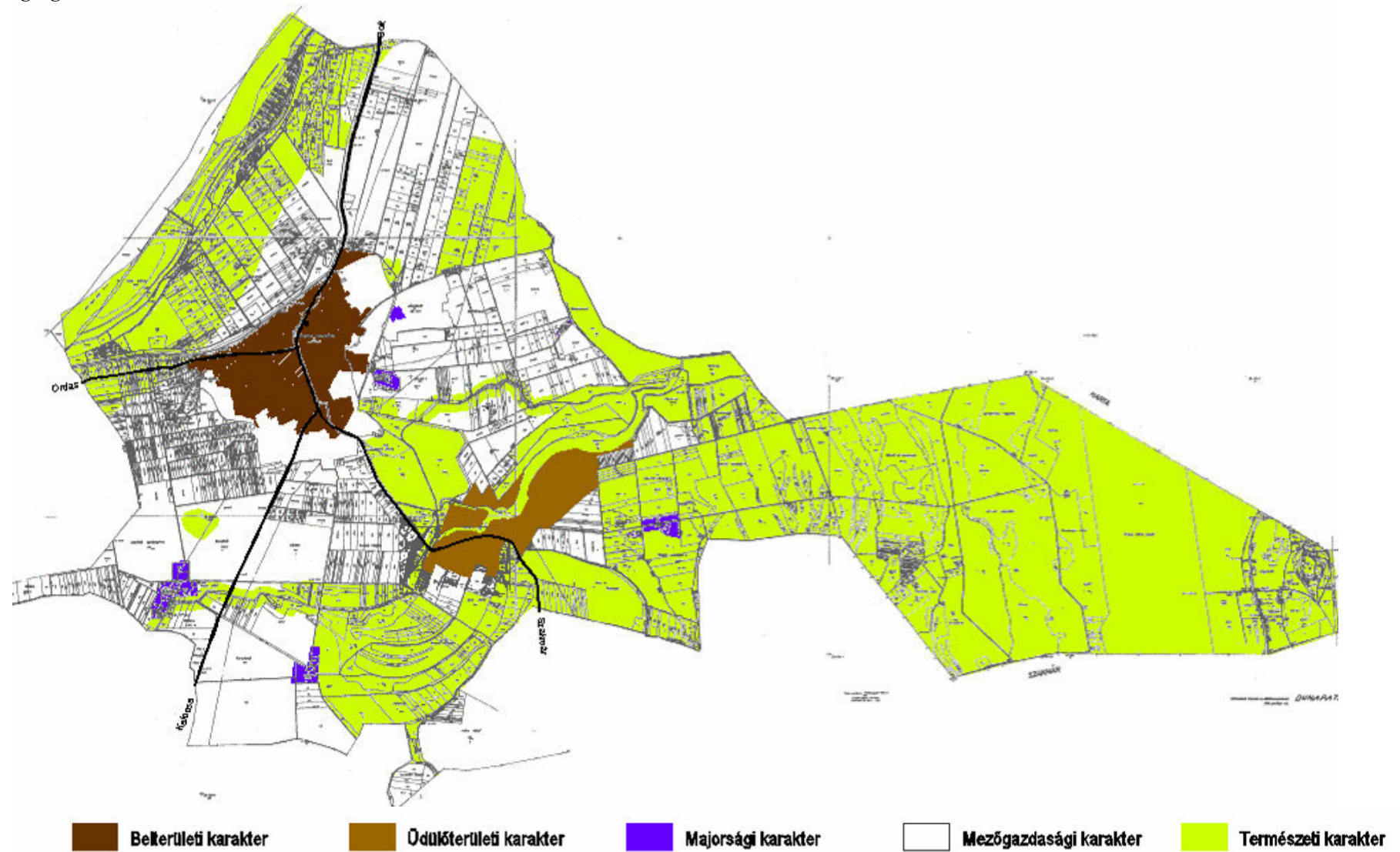
30.		Hartai út 6. 980 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
31.		Hartai út 17. 370 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
32.		Hartai út 28. 949 hrsz	Lakóház	Településképi érték Téglabetétes oromfal védendő.
33.		Hartai út 30. 938 hrsz	Lakóház	Településképi érték Utcai homlokzati megjelenés védendő.
34.		Ordasi út 32. 89 hrsz		Településképi érték Kapuzata védendő.
35.		Bem u.4. 2000 hrsz	Lakóház	Történeti érték, Belterület egyetlen villajellegű épülete. Épület tömege, közterületről feltáruló homlokzati elemei.

36.		Zrínyi u. 70. 1954 hrsz	Lakóház	Oromzat és utcai nyíláskeretek védendők, egyéb elemek nem védettek
37.		Tompa u.11. 1945 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték
38.		Tompa u. 7. 1941 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat védendő
39.			Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat, utcai nyílászárók védendők
40.		Ady Ende u. 42. 2793/4 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat védendő
41.		Ady Endre u.39. 2171 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat, tornác védendő

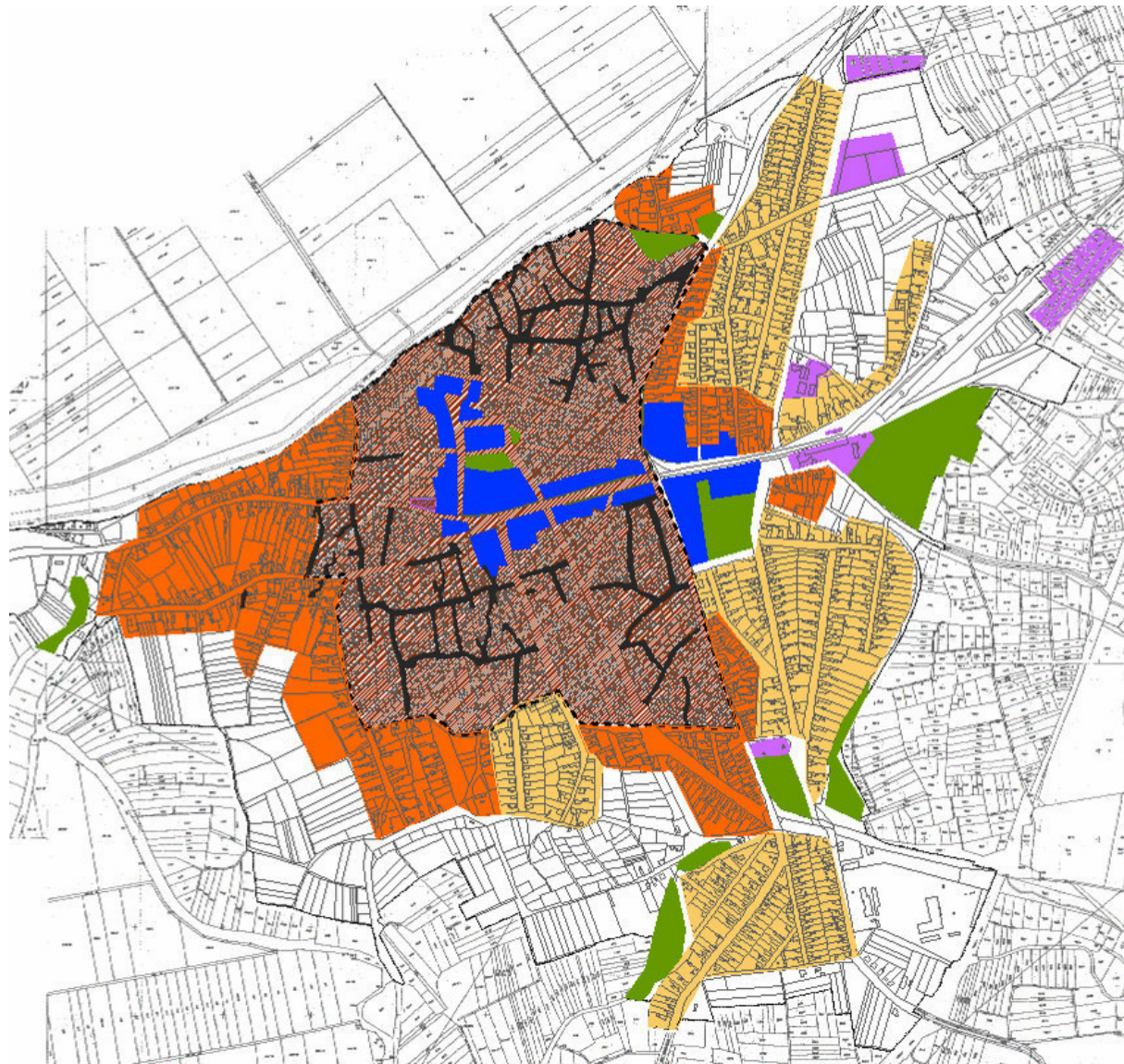
42.			Lakóház	Népi építészeti érték Utcai megjelenés
43.		Dózsa u.4. 2546 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat, utcai nyílászárók védendők
44.		Dózsa u.3. 24696 hrsz	Lakóház	Népi építészeti érték Oromzat, utcai nyílászárók védendők

4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával

Igazgatási területi karakterek

Belterületi karakterek

- Központ
- ▨ Halmazos történeti beépítés
- ▨ Fésűs történeti beépítés
- Történeti beépítés kiterjedése
- Mémóki osztású újabb beépítés
- Üzemi beépítés
- Zöldterület

Belterületi karakterek

Központ

A belterületi beépítés egésze így a központ is a történeti előzményekből vezethető le. A négy felekezet temploma és a között elhelyezkedő egykori piactér jelöli ki a központot, amely keleti irányban kiterjedt. A református és rk. katolikus templom eredeti funkcióikban ma is a település meghatározó középületei. Az unitárius templom múzeummá alakult, a zsinagógát elbontották.

A központ utcái szélesek, a községházánál, a templomoknál is kiteresednek, lehetőséget teremtve kisebb parkok kialakítására.

Klasszicista községháza előtti zöldsziget

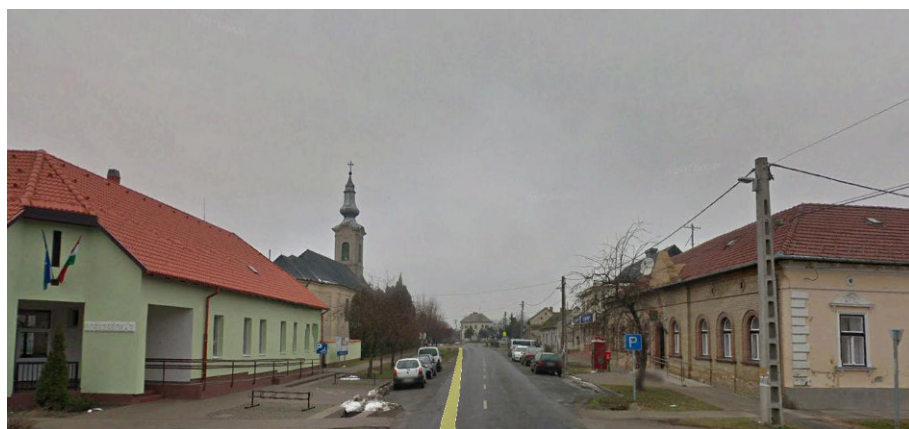
A barokk ref. templomnak középkori előzményei vannak. A műemléki környezetnek méltó épülete a XX. század elején épült parókia. Épület elbontásával a Petőfi utcából szépen feltáru az együttes.

Az Ordasi út és Petőfi utca találkozásában rózsákkal övezett közkertben emléktábla jelzi a piac helyét. A tér meghatározó épülete szépen felújított.

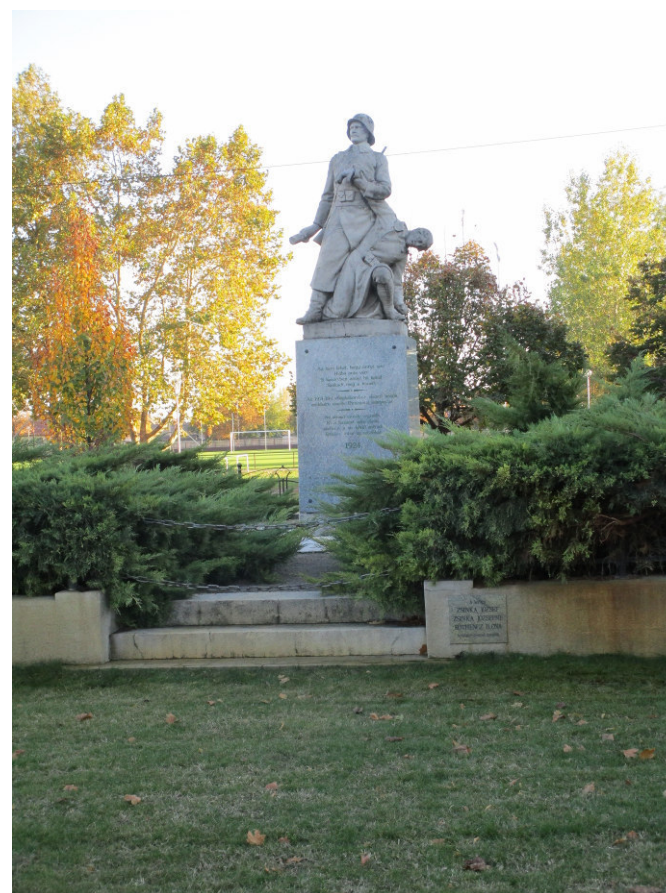

Az Ordasi út egykori tágasságát az archív fotó jól szemlélteti. Az elődök bölcs előrelátását bizonyítja, hogy a mai forgalomra is alkalmas az egykori főutca. A meghatározó épületek ma is állnak, az újak is fontos középületek. A XX. század eleji tekintélyes mezővárosias jellegű épületek által meghatározott, megőrzésre érdemes utcaképbe szépen illeszkedő házakra vannak jó és kevésbé jó példák.

Forrás. Google

A Budapest-Baja országos út menti állami polgári iskolának épült általános iskola Dunapataj településképi-, és közösségi szempontból is egyik legtekintélyesebb épülete. Azzal szemben lévő kereskedelmi épületek és a határosan álló művelődési ház a központ szerves része. Az Ordasi út - Petőfi utca - Béke tér környezetében alakult központnál újabb, de építészeti minőségét és funkcióit tekintve azokkal egyenértékű.

Az iskola és a művelődési ház közötti zöldterületen álló I. világháborús emlékmű

Halmazos történeti beépítési karakter

A változó szélességű és tördelt vonalvezetésű utcahálózatát az ahhoz kapcsolódó nem szabályos téglalap vagy négyzet alakú telkeket halmazos szerkezetűnek nevezzük.

Ilyen Dunapataj belterületének jelentős része. A halmazos szerkezet az elmúlt 150 évben alig változott. Jól szemléltető mindez a XIX. század végi kataszteri térkép és a mai földhivatali térkép összehasonlításával.

Rákóczi u., Árpád u. és Mezősor térsége

1879-ben

ma

Az apró telkekre viszonylag kis lakóépületek kerültek. A gazdasági épületeket vagy a külső kertsekben, szűrűsőkben helyezték el, vagy nem is építettek. Helyszűke miatt a lakóházak mellé már nem épültek gazdasági épületek.

A XX. század második felében már nagyobb lakásokra volt igény, a kialakult telekméretek erre nem mindig adtak lehetőséget.

Ezért a korábbi beépítés jellege ott őrződött meg ahol új lakóépület helyett a régit építették át vagy korszerűsítették.

Helyenként kerültek új épületek is ebbe a településszövetbe, amelyek léptékváltást eredményeztek. A hatályos építési szabályok a halmazos településszerkezeten belül az épület tömegét a telekmérethez igazítva maximálják.

Eredeti beépítés tipikus épülete

Újabb léptékváltó épületek nem igazán illeszthetők a kis telkek, kis házak sorába.
sorába.

Fésűs történeti beépítés karakter

A szomszédos településekre, a külső határrészekre és a központ intézményeihez vezető utakat nagyobb szélességgel jelölték ki. Ezekhez hosszanti nagyobb telkeket osztottak. Beépítésük oldalhatárosan, utcai fronton lakóépületekkel azok folytatásában gazdasági épületekkel valósult meg. A módosabbak népesítették be a XIX. a század közepétől így a mai Kalocsai, Hartai, Vasút , Bem, Kossuth, Zrínyi, Baross utcákat.

A folyamatos átépítések jellemzik a fésűs beépítésű területeket. Az utcafrontos beépítés képviseli az egységet, a lakóépületek egyébként megjelenésükben az adott kor családi házas mintáját követik. igen változatos ülések

Szép számmal állnak itt jó műszaki és építészeti értéket képviselő mezővárosias jellegű épületek és barokkos oromzatú népi lakóépületek. Ezek helyi védelemre érdemesek.

A folyamatoságot jól szemlélti a Zrínyi utca, ahol egymás mellett sorakozik a barokkos oromzatú épület, a kockaház és a tetőtér beépítésű családi ház.

Védelemre érdemes városi karakterű épületek példái

Egyes elemükben (oromzatukban) vagy egészében védelemre érdemes népi épületek példái

Az 1960-as évektől az 1980-as évekig épített sátoztetős lakóházak utcai részében van a lakás, az oldalhatáros folytatásában jellemzően a gazdasági helyiségek kapnak helyet.

Az 1980-as években épült néhány emeletes és tetőtér beépítésű lakóház példája
Az országos érvényű előírásból következően ekkor kerültek előkertes épületek a hagyományosan utcafrontos beépítésű utcákba.

Történeti beépítés kiterjedése karakter

A XIX. század végétől a történeti belterület kiterjedését elég változatos telekméreték jellemzik. Egyrészt a kivezető utak menti beépítések másrészt a központhoz közeli kertek beépítése sorolható ebbe a karakterbe.

Kiépülése folyamatosnak tekinthető. Épületei is a változatosságot mutatják.

Kalocsa út

Zrínyi utca

Mérnöki osztás újabb beépítése karakter

Az együtemű kiosztások közel egyidőben, rokon épületekkel épültek be egységes utcaképet eredményezve:

Madách utca

Az 1960-as évektől az 1980-as évek végéig nagy igény volt az új lakótelkekre. Község a csatlakozó külterületeket kisajátította és kicellázta. A telkek beépíthetőségének szabályokat egyértelműen rögzítették. Előkeres és jellemzően utcára merőleges gerincű nyeregtetős lakóépítést írtak elő. A szabályozással egységes utcakép jött létre. Egységes utcaképet eredményező szabályozással megvalósult beépítés példái az 1980-as évekből.

A mai családi házas trendet követő laposabb tetőhajlásszöggel épített kontyolt épület a korábban egységes tetőteres oromzatos házak sorában.

Üzemi beépítés

A belterület szélén lévő gazdasági beépítések képviselik az üzemi karaktert. Az újabb beépítések nemcsak a gyártástechnológiai korszerűség és minőség mellett az építészeti minőséget is jól tükrözik.

Zöldterületek

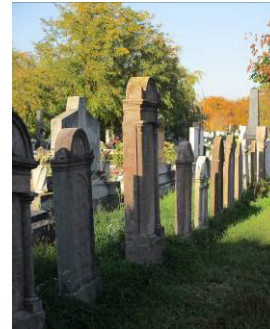
A belterület zöldterületeit a rendezett kobolyák, az intézményjellegű zöldterületek (sportpálya, temető) és a központ közkertjei adják.
A zöldterület szerves részének tekinthetők az utcafásítások is.

Kobolya a Kalocsai Sárközben az áradások során a védtöltésen átbukó víz által kimosott, rendszerint kör alakú gödör neve, melynek átmérője 30-50 m között változott, mélysége több méter is lehetett.

Hármas kobolya az 51. főút melletti része

Temető kegyeleti parki része régi sírkövekkel és kopjafákkal.

Reprezentatív díszkert emlékművel a ref. templom előtt

Játszótér a ref. templom keleti oldalán

Üdülőtérületi karakter

Szelíd helynév hallatán a páratlan szépségű tó és az üdülőtérület jut az eszünkbe, pedig az 1960-as évektől kiépülő üdülőtérületnél gazdagabb a múltja. Régészeti lelőhelyek tanúsítják, hogy több ezer éve lakott hely. Középkorba viszonylag nagy kiterjedésű templomos falu állt itt. A török időkben vár melletti tó kedvelt fürdőhely volt. A mai üdülőttelep keletkezése kalocsai jezsuita gimnázium 1930-ban felépített üdülőjéhez köthető.

A mára kialakult beépítés egyrészt tervszerű üdülőtérületi parcellázás eredménye másrészt szőlős területből spontán módon alakult. A beépítési karakterek a kialakulásuk körülményeit tükrözik.

A szabályos osztású üdülőtérület nagyobb telkes, jellemzően egyszintesnél magasabb társas üdülőket, szállásokat és vendéglátóhelyeket és hétvégi házas beépítéseket tartalmaz.

Szállásépületek

Hétfélig házas beépítés viszonylag szűk telkei folyamatosan épültek be az adott időszakban járatos épülettípusokkal. A szépen fásított utcák és a későbbi osztásokhoz tarozó széles zöldsávok teszik barátságossá a környezetet.

Minőségével a tucat-üdülőkből kiemelkedő építészeti minőséget képviselő épület

A zöldfelületek utcaképi jelentőségét jól szemléltető részlet

A mérnöki osztású üdülőterületől keletre és tő északi oldalán korábban szőlős parcellák fokozatosan alakultak át üdülőterületté.

A funkcióváltás követte le a településrendezési döntés, amikor hétvégi házas területté nyilvánították a tőhoz közeli Csepeg, Húsfoka és Bodzás részeket.

A közutak a szőlők közötti földutak szélességének megfelelőek. A parcellák hosszan elnyúlnak, ahogy a szőlők is egykoron. Az újabb üdülőépületek és a régi szőlős épületek váltakozva jelennek meg.

Két épület, mindkettő a maga funkciójának tökéletesen megfelel és építészeti minőségüket tekintve is egyformán jók.

Egy-egy szőlő és gyümölcsös is megmaradt.

Húsfoka feltárási útja

Bodzás északi részén a tóra kifutó szélesebb parcellák közepén magánutak alakultak, amelyre keresztben kvázi-telekosztásokat valósítottak meg. Ezzel a hagyományos építésügyi szabályozás eszközeivel kezelhetetlen helyzet jött létre.

Majorsági karakter

A külterület egyes határrészében (Szentkirálypuszta, Örjegpuszta) korábban álltak tanyák. Mára a külterületi beépítés majorságokra koncentrálódik.

A szántóföldek megművelésének és a legelők fenntartásának természetes velejárói a majorságok.

A Kalocsai Káptalan egykori birtoka: Bakodpuszta, ma turisztikai célpont a környék népi építészeti hagyományait felelevenítő fogadóépülettel.

Mezőgazdasági karakter

Dunapataj beépítetlen külterülete a Dunai ártér és a Szelídi tó észak-nyugati oldalán lévő erdő kivételével mind mezőgazdasági terület.

A nyugati határrész dunai öntéstartalajai kiváló szántók. A keleti rész szikes területei legeltetésre alkalmasak.

Természeti karakter

A természeti karakter lehatárolása a természetvédelem adatszolgáltatása szerint történt. A természetvédelmi oltalom alatti álló területeket, a természetvédelmi törvény erejénél fogva védett földvárat és a kunhalmokat valamint a védett területeket összekötő ökológiai folyosókat is tartalmazza.

Dunapataj nem csak régészeti-, építészeti értékekben, hanem természeti értékekben is igen gazdag.

Természeti értékei közül legismertebb a Szelídi-tó, de semmivel sem jelentéktelenebb Miklapuszta vagy a Dunai szigetvilág.

Kunhalomként nyilvántartott Csőszhalom

Szelídi-tó

1976 óta természetvédelmi terület 5 km hosszú, 150-200 m széles, 3-4 m mély, vízfelülete kb. 80 ha.

A tó vize nátrium-karbonátokon és magnézium sókon kívül nátrium-kloridot és nátrium-jodidot is tartalmaz. Összes sótartalma kb. 4%. Ez az egyetlen ilyen vízösszetételű szikes tó hazánkban. A különleges összetételű vízhez alkalmazkodott élővilága miatt a "Projekt aqua" nemzetközi biológiai program keretében kutatott terület.

A tó mikroszkopikus élővilága igen gazdag, a kék algák 29 faja között 4 olyan fajt is találtak, amelyek másutt nem ismertek 149 kovamoszat, a tóban és a környékén lévő szikes területeken 156 növényfaj él.

A legelőkön, amelyek a tavat északról határolják, a hazai szikes puszták növényfajait találjuk: a kékeszöld bugájú sziki mézpzásitot, a sziki őszirózsát, a vakszikeken a magyar sóballát. Amióta a tó feltöltésére szánt felszíni vizet a Kékesi rét gyepin pihentetik, gazdagodott a tó és környékének madárvilága.

A tó hármas rendeltetésű: üdülés, horgászat, természetvédelem. A természetvédelem célja a tó különleges algavilágának, a parti zóna és a környező területek vegetációjának fenntartása, ami az üdülőtérlet miatt egyre nehezebb.

Forrás: KNP Ig.

Miklapusztá

Miklapusztá a Solti-síkság és a Kalocsai-Sárköz határán fekvő nagy kiterjedésű szikes pusztá. 1993-tól Tájvédelmi Körzet, 1996-tól a Kiskunsági Nemzeti Park része. Kiterjedése: 6241 hektár.

A védelmet élvező szikes a Duna szabályozása után alakult ki, mivel a talajvíz mozgása megváltozott. Az erősen szikes – nyáron a sókiválástól vakítóan fehér, alacsony fekvésű térszintek között magasabb felszíneket, úgynevezett padkákat találunk. A szikes talajok és e jól fejlett szikpadkák jelentik a védett terület talajtani és geomorfológiai értékét.

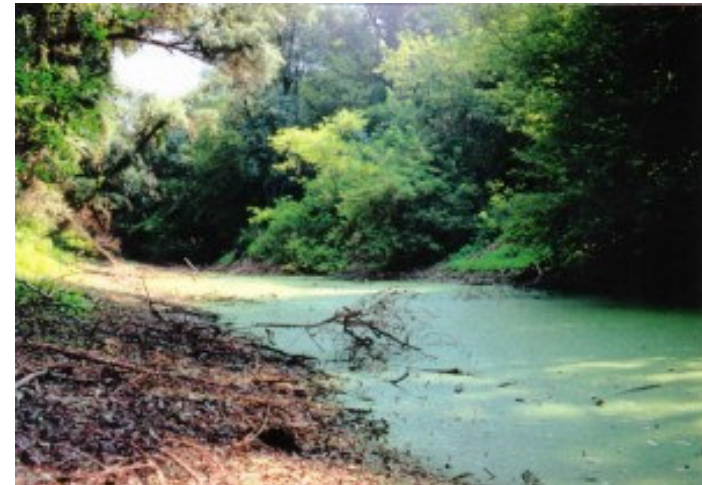
A változatos mikrodomborzat hatására a erősen mozaikos élőhelyek alakultak ki. A valamikori állandó vizű mocsarak helyén magas sótartalmú, erősen lúgos vízzel borított szikes mocsarak jellemzők, amik igen fajszegények. A legmélyebb részekben a nád alkot zárt állományokat. A sekélyebb vizekben a zsióka jellemző, amit szikes rétek határolnak. Az ecsetpázsitos, fehér tippanosrétek jellemzők. A vakszikes felszíneken főleg a pozsgás zsásza, a sziki sóballa, a bajuszpázsit, a bárányparéj és a sziki őszirózsa él meg.

Mivel a védett területen nincsenek erdők, csak olyan ragadozó madarak tudnak itt költeni, amik megelégszenek a szarkák és varjak elhagyott fészkeivel.

Forrás: KNP Ig.

Dunai szigetek

Duna bal partján érintetlen szigetsor van. A folyó ezen a szakaszon jobbra kanyarodik és így a bal parton végez építő munkát, ami napjainkban is tart és további szigetek épülnek, amelyekben nagyon jól tanulmányozható az élővilág térhódítása. A terület felöleli a töltésen belüli erdőt, a három nagyobb szigetet (Felső-zátony, Alsó-zátony, C sziget) és három nagyobb holtágat (Katlag, Al-Duna, C-Duna). A szigetek jó része zavartalan, ember által háborítatlan természeti környezet.

5. A településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások

Az ajánlások megfogalmazása előtt hangsúlyozni kell, hogy a település helyi építési szabályzata minden egyes telket a beépítési sajátosságok alapján vagy a tervezett állapot elérését megcélózva övezetekbe sorol.

Egyes övezetek lehatárolása és az arra érvényes szabályok megfogalmazása karakterbeli sajátosságokon alapul és rögzíti, hogy mit lehet építeni. A hogyan nézzen ki kérdésre azonban csak részben ad eligazítást.

A következő ajánlások a helyi építési szabályzat kiegészítéseinek, magyarázatainak tekinthetők.

Közterület

A történetileg kialakult közterületi szélességek az általános előírások szerinti közművezetésre nem mindig alkalmasak, de szélesítésükre nincs lehetőség és örökségvédelmi szempontból sem kívánatos. Ezért meg kell találni azokat a speciális megoldásokat, amelyek mellett a történeti településszerkezetben a közművek biztonságosan elhelyezhetők.

- Ajánlott a telkek közterületi határain, azaz előkertekben őshonos lombhullató fák, ezen belül is a hagyományos, tájra jellemző gyümölcsfák vagy utcában egységes karakterű, telkeken átívelő, azokat összekötő fateleptések

Telekhasználat

- a lakó, a gazdasági és pihenő funkció egyaránt jelen van és fenn is marad kialakított telkeken.
- a különböző funkciók gyakorlását a jó szomszédság elvével célszerű összehangolni.
- a kertek lombhullató faállományának megőrzése lényeges feladat, és kerülendő a homogén, nagy tömegben történő örökzöld telepítéseket.

Épület

- nyugodt építészeti részletképző elemekkel megvalósított épületek kialakítása javasolt
- az épületek megjelenésének tükröznie kell azok funkcionális mivoltát, felesleges díszítőelemek használata nem ajánlott
- a kialakult beépítési magasságokhoz igazított új beépítés javasolt
- az utcazszakaszon kialakult helyzethez igazítva kell előkertet tartani vagy utcafrontra helyezni az új épületet.
- a településképi értéket képviselő védett épületekhez igazítva kell az új épületek homlokzati magasságát, tetőformáját igazítani

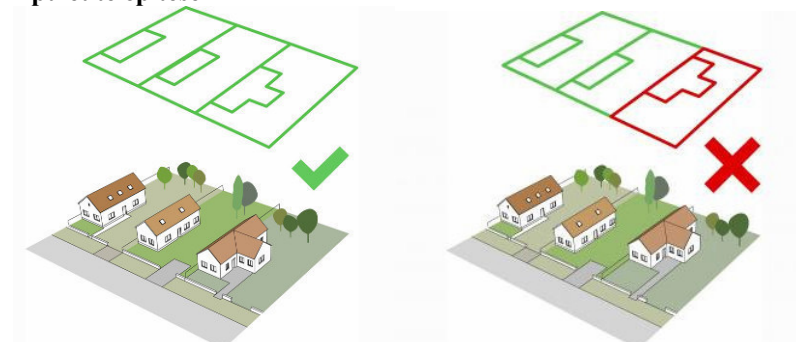
Minták lakóterületre

Tetőidom, épülettömeg

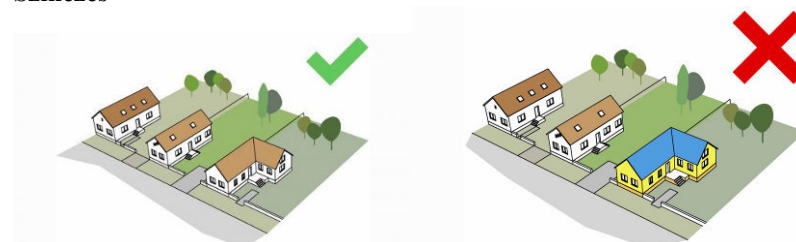
Az utcazszakaszon kialakult nagyságú és tetőidomú épületekhez kell igazodni, ez biztosítja az egységes utcaképet.

Épület telepítése

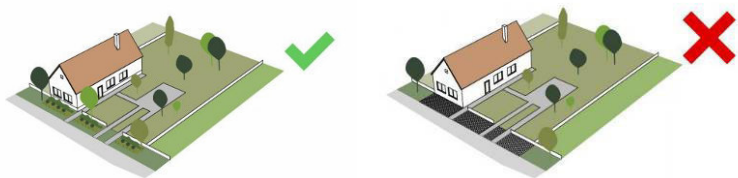
Az egységes építési vonaltól eltérő épület-elhelyezés a beépítés ritmusát zavarja.

Színezés

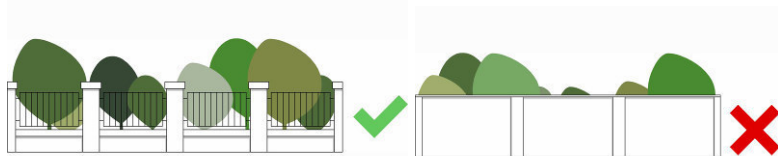
A harsány színek épületre nem valók, a növényzettel előidézett változatos színhatások támogatandók.

Épület és közterület kapcsolata

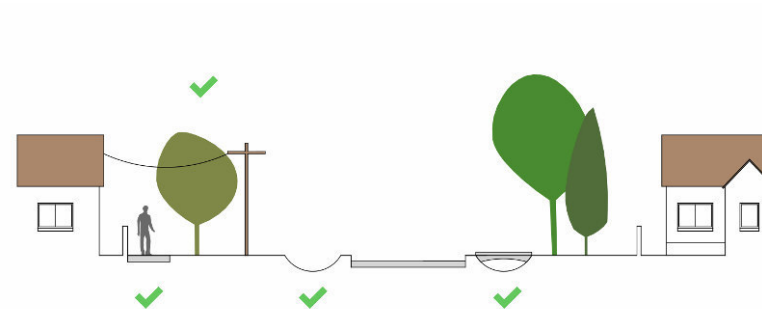
Az épület előtti közterület a kert meghosszabbításának tekinthető. A gondozott, növényekkel beültetett kerthez ugyanolyan rendezett, növényzettel borított közterületi szakasz illik. Az épület előtti terület teljes leburkolása sivár környezetet eredményez.

Kerítés

Előkertés beépítéshez az áttört kerítés illik. Növényzettel és nem erődzerű, tömör kerítéssel célszerű biztosítani a lakóudvar zárását.

Utcametszet

A halmazos szerkezetű településrészekben helyszűke miatt nem igen valósítható meg, de a szabályos osztású, kellő szélességű utcákban egységes fasorok kívánkoznak.

6. Jó példák bemutatása: épületek, kerítések, zöldterületek kialakítása

Épületek

Az elmúlt évtized építkezéseit közintézmény-felújításokhoz, gazdasági beruházásokhoz és lakóépület -felújításokhoz köthetők. A példák is ebből a körből vehetők.

A **községháza** műemléki épülete nemcsak külsőben, a védett épületében, hanem teljes környezetében újult meg, az udvari épületek és a belső udvar ugyanúgy, mint a főbejárati szárny.

A felújított önkormányzati épületek a ref. templom előtti tér és községháza méltó rávezetését adják.

Az egészségügyi központ az egykori szálloda bővítéseként valósult meg az 1970-es években. A közelmúltbeli felújítás a környezetrendezésben újat hozott. A kerítést elbontásával az épület közintézmény jellege hangsúlyt kapott. A történeti épület homlokzati elemei is visszakerültek. A bővítés eredeti építészeti megjelenésén azonban nem változtattak. Szerencsés módon nem érezték kényszert a magastető's átépítésre.

Szelídi apartmanház új építészeti minőséget hozott az üdülőterületre.

Lakóház bővítés

Példája annak, hogy kellő szélességű telek esetében a kockaház udvari szárnyal jól bővíthető.

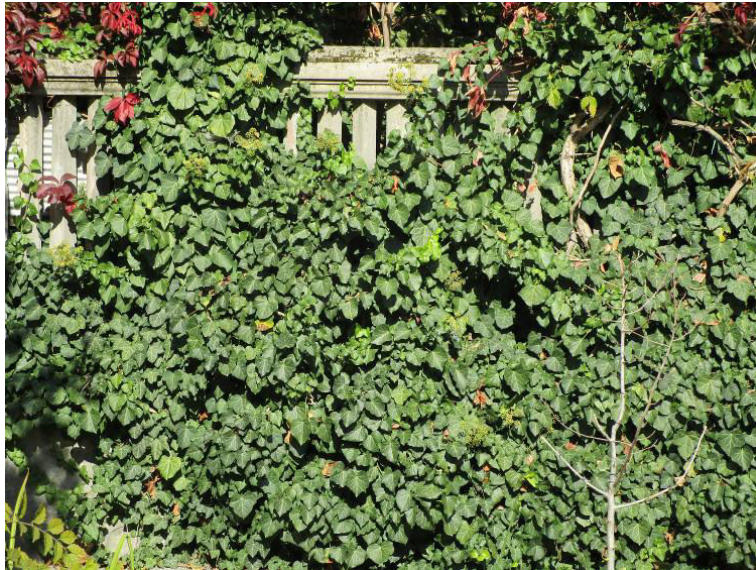
Kerítések

A kerítés a köz és magánterület elválasztását szolgálja. Az előkertés beépítéshez jellemzően áttört kerítések, kapuk tartoznak. Kialakításuk igen változatos, amit a velük szoros kapcsolatban lévő növényzet még tovább fokoz.

Általános elvként csak az mondható ki, hogy szerencsés az épülethez igazított kerítés.

Bármilyen kerítés „felöltöztethető” sövényrel, ami esztétikus és az udvar zárttságát, intimitását is biztosítja.

Járda melletti zöldsávok, tulajdonképpen utcai virágoskertek, amelyre számos szép példát találni. Van amikor a telekhatár és a járda közé, máskor a járda és az gépkocsiót elválasztásaként jelenik meg.

Zöldterületek

Zrínyi utcai teresedés szépen gondozott zöldje, ahol a régi kutat megőrizték.

Kopjafák

A manapság járatos kő-, és műkö sarkövek között megjelenik egy-egy új kopjafa a hagyomány tiszteletének jó példjaként.

A sok helyen feltűnő emlékoszlop-kopjafák után jó látni eredeti rendeltetésében ott, ahol hagyománya van, ahol helye van.

7. Jó példák bemutatása: sajátos építményfajták

Egységes arculatú, igényes táblák igazítanak el a településen

Az önkormányzati intézmény tömbbetű felirata mintául szolgálhat.

IMPRESSZUM

Megrendelő

Dunapataj Nagyközség Önkormányzata

www.dunapataj.hu

6328 Dunapataj Petőfi utca 20.

Polgármester: Dusnoki Csaba

Az arculati kézikönyv történeti részét készítette: Schill Tamás

Az arculati kézikönyv készítésében közreműködött:

Dr. Botykai János

Összeállította:

Szilberhorn Erzsébet mb. főépítész